

Спиральды білім беру бағдарламасының ерекшеліктері

КРИТЕРИЙ	ДӘСТҮРЛІ ОҚЫТУ	ЖАҢАРТЫЛҒАН ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ
Оқу мақсаты	- мақсаттар жүйесінің жоқтығы; - білімділік, дамытушылық, тәрбиелік компоненттерді анықтау негізінде әр сабақтың оқу мақсаты өз бетінше таңдау.	- пәндік оқу мақсаты мен әр сабақтың мақсаты бірдей; - оқу мақсаттары сөйлеу әрекетінің 4 дағдысын дамыту ұстанымына негізделеді; - оқу мақсаттары қолжетімді, өлшемді, нақты; - оқу мақсаттары оқытудың барлық кезеңінде үздіксіз қайталанады.
Құрылымы	сызықтық	спиральді
Пәнаралық байланыс	фрагменттік	толассыз тақырыптар
Бағалау жүйесі	- бағалау критерийлерінің бір мағыналылығы мен нақтылығы жеткіліксіз; - мұғалім оқушылардың әрекетін өзінің интуициялық түсінігімен бағалайды; - оқушылардың жетістігі сыныптың орташа көрсеткішімен салыстырылады.	- бағалау оқушылар мен ата-аналарға алдын-ала белгілі анық критерийлер бойынша жүзеге асырылады; - оқушының жетістігі оның алдыңғы жетістіктерімен салыстырылады.

- Елбасымыз Нұрсұлтан Назарбаев «Еліміздің ертеңі бүгінгі жас ұрпақтың қолында, ал жас ұрпақтың тағдыры ұстаз қолында» деген еді.
- Қазіргі таңда еліміздің білім беру жүйесіндегі реформасына түрлі жаңалықтар енгізілуде, жаңашыл, заманауи жобалар жасалуда. Солардың бірі — «Қазақстан Республикасы орта білім беру мазмұнын жаңарту» аясындағы жаңартылған білім беру жобасы. Бұл жоба «Спиральді оқыту» бағдарламасы деп те аталады.
- Бағдарлама материалдары Қазақстан Республикасының жалпы білім беретін мектептеріне арнап әзірленген мектеп пәндерінің оқу бағдарламаларына, оқу жоспарларына және бағалау моделіне негізделген. Бұл бағдарлама республикада орта білім мазмұнын жаңарту аясында қайта қаралған оқу бағдарламаларын мектептерге енгізуге септігін тигізеді деген ойдамыз.

Өмір бойы білім алу әр Қазақстандықтың кредосына айналуы тиіс.

Н.Ә. Назарбаев

Оқушы бойында қажетті 4 дағдыны (айтылым, тыңдалым, жазылым, оқылым) қалыптастыруға ықпал ететін түрлі әдіс-тәсілдерді білдім.

Оқыту мақсаттарын анықтау, бағалау критерийлерін құру, белсенді оқуға негізделген жаттығулар арқылы қысқа мерзімді сабақты жоспарлауды үйрендім.

Бағдарламаның мәні, баланың функционалды сауаттылығын қалыптастыру мен өмірмен байланысқа құрылған

ЖББ курсына кәсіби тұрғыда жаңа сатыға қадам басып, білім жүйесіне енген жаңалықтың қыр-сырын зерттеп, көкейімде туындаған сұрақтардың жауабын толық алдым.

Жаңартылған білім беру бағдарламасының ерекшелігі спиральді қағидатпен берілуі. Оған оқу мақсаттарын зерделей отыра тапсырмаларды ықшамсабақтарды құрастыру барысында көз жеткіздім. Ықшам сабақтың ұтымды тұсы сабақ берген сайын бір-бірімізден үйренгеніміз көп болды.

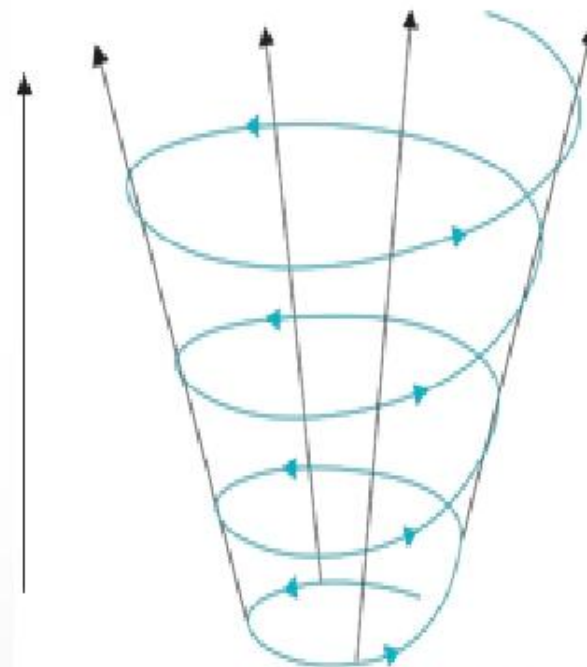
- -Білім беру бағдарламасына өзгерістер не үшін қажет?
- -Білім беру бағдарламаларын жаңартудың басымдықтары;
- -Рухани құндылықтар мен дағдылар;
- -Бастауыш сыныптардың оқу бағдарламасын жаңартудың мақсаты;
- -Спиральді оқу бағдарламасы;
- -Оқытудағы қолданылатын оқыту тәсілдері;
- -Белсенді оқу, белсенді оқудағы мұғалімнің рөлі;
- -Критериалды бағалау қағидаттары тақырыбында әріптестермен бірлескен білім ортасында жаңа бағдарламаны талдап, талқылап, тәжірибемен бөлісу кәсіби тұрғыда шыңдала түсуіме көп ықпалын тигізді. Кіріктірілген білім беру бағдарламасында пәннің берілу жайы да өзгеше. Бағдарлама оқушының төрт тілдік дағдысын: **тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым** жетілдіруге бағытталған. Бұл төрт дағды оқу жоспарында **«Шиыршық әдісімен» (спиральді)** орналастырылған және бір-бірімен тығыз байланысты. Яғни, жыл бойына бірнеше рет қайталанып отырады және сынып өскен сайын тілдік мақсат та күрделене түседі.

Спиральді білім беру бағдарламасы

Тақырыптар әртүрлі деңгейлерде қайталанып отырады, кейде бір тоқсан аясында, кейде бірнеше тоқсанда;

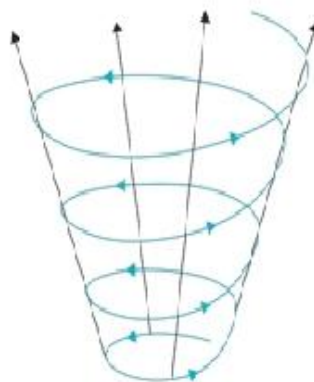
Тақырыптар әрбір келесі деңгейде алдыңғыға қарағанда анағұрлым тереңдетіліп оқытылуы тиіс;

Деңгей жоғарылаған сайын, тақырыптың күрделілігі артып отыруы керек.

Спиральді білім беру бағдарламасының мазмұны:

- Тақырыптар әртүрлі деңгейлерде қайталанып отырады, кейде бір тоқсан аясында, кейде бірнеше тоқсанда;
- Тақырыптар әрбір келесі деңгейде алдыңғы деңгейге қарағанда анағұрлым тереңдетіліп оқытылуы тиіс;
- Деңгей жоғарылаған сайын, тақырыптың күрделілігі артып отырады.

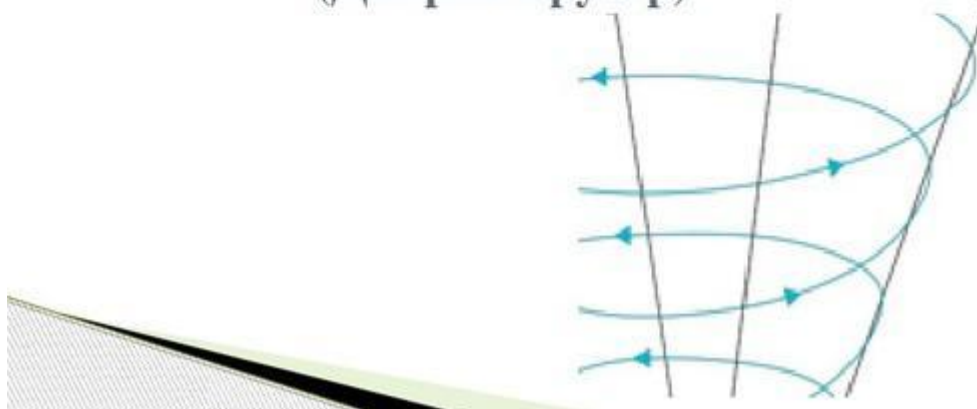
Содержание программы спирального образования:

- Темы повторяются несколько раз на протяжении всего периода школьного образования
- Сложность задания или темы увеличивается с каждым разом
- Новое обучение связано с предыдущим, а также поставлено в контексте имеющейся информации

- Жобаны ұйымдастырушы — «Назарбаев зияткерлік мектептері» ДББҰ және педагогикалық шеберлік орталығының әдістемелік кеңесі (2016 жыл). Жаңартылған білім беру бағдарламасын білім беру үдерісіне енгізу барысында «Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы акционерлік қоғамының филиалы Атырау облысы бойынша педагогикалық қызметкерлердің біліктілігін арттыру институты облыс педагогтарының біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастырып отырады. Курс барысында топтарда тренерлер түрлі психологиялық тренингтер, қазақ тілі сабағында төрт дағдыға негізделген оқыту мен оқудағы заманауи стратегияларды қолдану арқылы курс тыңдаушыларымен топтық, жұптық, өзіндік жұмыстарды тиімді өткізеді. Тренердің қолданған барлық жаңашыл әдіс-тәсілдері мұғалімдерге берілген тапсырмаларды орындау барысында белсенділіктерін танытуына, қызығушылықтарының оянуына, практикалық жұмыстарды ынталы орындауға мол мүмкіндік беретіні анықталды.
- Облыс педагогтері курс аясында аталмыш бағдарламаның еліміздің білім беру жүйесін дамытуға, жалпы Еуропалық стандарт негізінде болашақ ұрпақтың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастыруға, тілдік дағдыларды толыққанды игеруге, сындарлы ойлау теориясы мен белсенді оқу стратегияларын тиімді қолданып, оқыту мен оқу үдерісін жақсартуға зор ықпал ететіндігін ұғынды.
- Қысқасы, жаңартылған білім беру бағдарламасы 2016-2017 оқу жылынан бастап еліміздің барлық мектептеріне жаппай енгізіліп, сапалы нәтижеге қол жеткізуге мүмкіндік туады деп сенеміз.

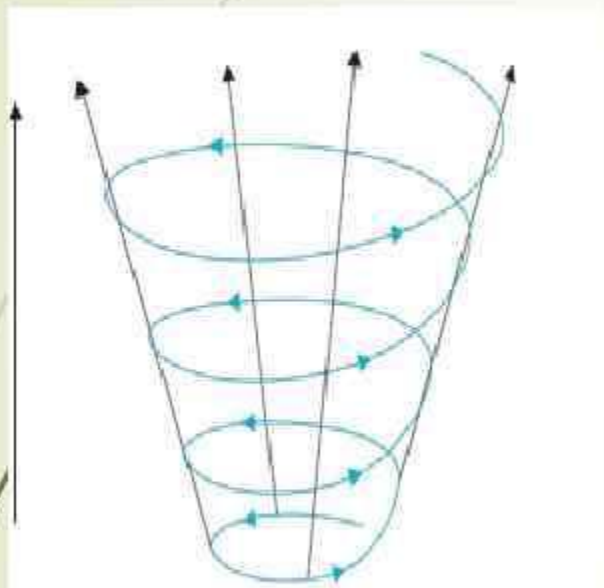
- Спиральділік қағидаты бойынша құрылған білім беру бағдарламасы Джером Брунердің «Білім беру үдерісі» (1960) атты еңбегінде қарастырылған танымдық теорияға негізделеді. Оның пікірінше, ең күрделі материалдың өзі дұрыс құрылымдалып, дұрыс ұсынылатын болса, оны тіпті кішкентай балалар да түсіне алады.

Есте сақтаңыздар:
Жаңартылған білім беру
бағдарламасы – бұл
спиральді бағдарлама
(Джером Брунер)

Спиральді білім беру бағдарламасы

11

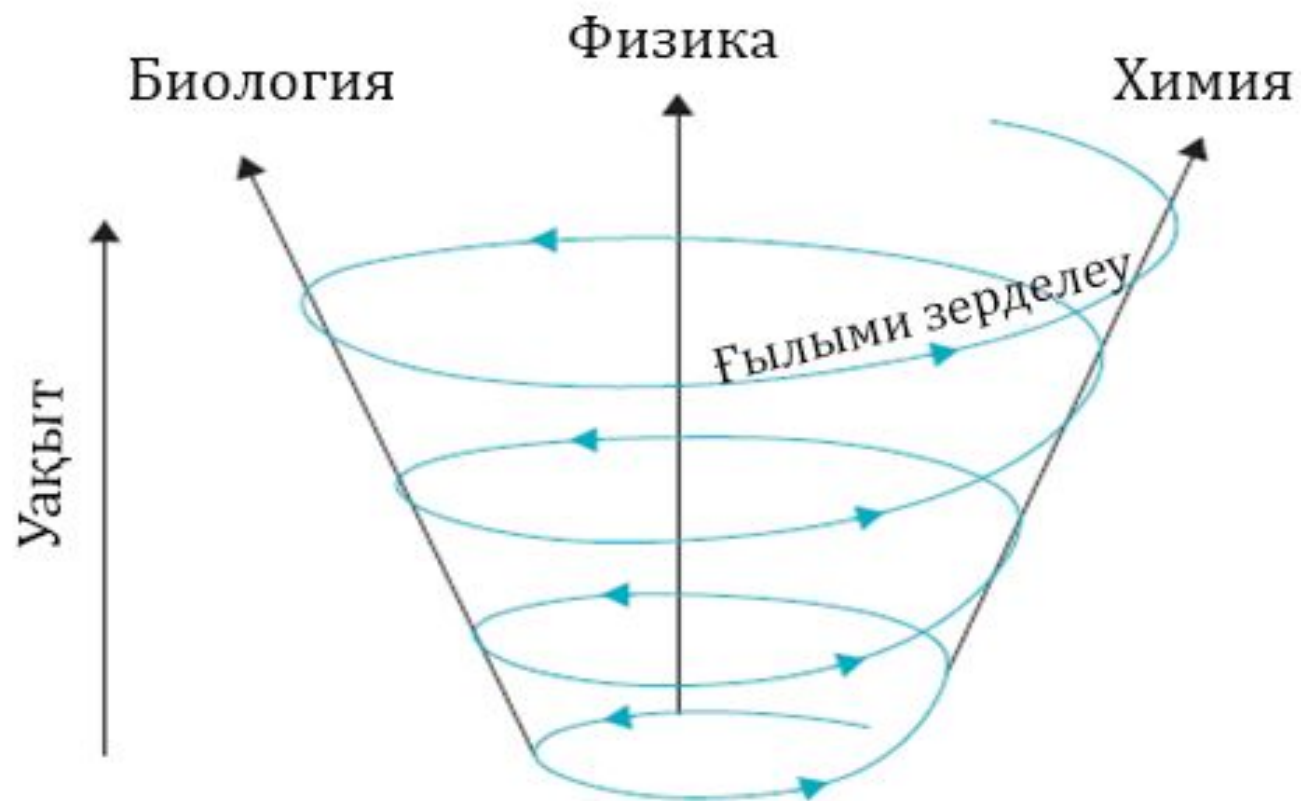

Спиральдік оқу бағдарламасы Джером Брунердің (Процес образования, 1960 ж.) ұсынған. Когнитивтік теориясына негізделген.

Тақырыптар әртүрлі деңгейлерде қайталанып отырады, кейде бір тоқсан аясында, кейде бірнеше тоқсанда;

Тақырыптар әрбір келесі деңгейде алдыңғыға қарағанда анағұрлым тереңдетіліп оқытылады;

Деңгей жоғарылаған сайын, тақырыптың күрделілігі артырып отырады.

- Сөйіс тұрғысынан ойлау
- Қалай оқыту керектігін үйрену
- Біздің қалай оқытынымызды білу: дарымды және талантты оқушылар, оқушылардың жас ерекшеліктерін ескеру және тағы басқа

ойлау жолдары

әдістер мен тәсілдер

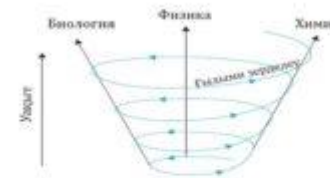
- Бірлескен оқу
- Диалогтік оқу
- Оқу үшін бағалау және оқуды бағалау
- Оқытуды басқару мен көшбасшылық
- Сабақты зерттеу
- Коучинг және тәлімгерлік

- Оқыту мен оқуда АКТ қолдану,
- Өзін-өзі және өзара бағалау
- Ұзақ мерзімді, орта мерзімді және қысқа мерзімді жоспарлау

жұмыс құралдары

- Брунердің жұмысына негізделген спиральді білім беру бағдарламасының негізгі ерекшеліктері:
- **-оқушы мектепте оқыған кезде тақырыпты немесе пәнді бірнеше рет қайталап оқиды;**
- **-әрбір қайталап оқыған сайын тақырыптың немесе пәннің күрделілігі арта түседі;**
- **-жаңа білім алдыңғы біліммен тығыз байланысты және бұған дейін алынған ақпарат тұрғысынан қарастырылады.**
- **Спиральді білім беру бағдарламасын жақтаушылар оның төмендегідей басымдықтарына назар аударады:**
- **-оқушы пәнді қайталап оқыған сайын ақпарат толықтырылып бекітіліп отырады;**
- **-спиральді білім беру бағдарламасы жеңіл идеялардан анағұрлым күрделі идеяларға қисынды жолмен ауысуға мүмкіндік береді;**
- **-оқушыларды соңғы оқу мақсаттарына қол жеткізу үшін бұрын алған білімдерін қолдануға жетелеу ұсынылады.**

- «Жаратылыстану» пәні бойынша оқу бағдарламасының мақсаты «Жаратылыстану» пәні бойынша негізгі мектептегі «Биология», «География», «Химия», «Физика» пәндерін зерделеу негізін қалауға, алған білімдерін күнделікті өмірде (үйде, мектепте, табиғат әлемінде) кездесетін табиғат құбылыстары мен үдерістерін түсіндіру, сипаттау, болжау үшін қолдану білігін дамытуға бағытталған. Пән бағдарламасы келесі мақсаттарға қол жеткізуді көздейді: – әлемнің қазіргі заманғы жаратылыстану ғылымы тұрғысынан қалыптасқан бейнесі мен жаратылыстану ғылымдарының әдістері туралы білім негіздерін қалыптастыру; жаратылыстанудың техника мен технология дамуына елеулі ықпал еткен маңызды идеяларымен, жетістіктерімен таныстыру; – қоршаған әлемнің құбылыстарын түсіндіру, БАҚ, интернет ресурстары, арнайы және ғылыми-көпшілік әдебиеттерден алынған жаратылыстану ғылымы тұрғысынан және өмірлік маңызды мазмұны бар ақпаратты қабылдау біліктіліктеріне ие болу; – зияткерлік, шығармашылық қабілеттерді, сын тұрғысынан ойлау қабілетін қарапайым зерттеулер, құбылыстарды талдау, жаратылыстану ғылымдық ақпаратты қабылдау және түсіндіру барысында дамыту; – табиғат заңдарын тану және жаратылыстану ғылымдарының жетістіктерін өркениеттің дамуы мен өмір сапасын жақсарту үшін пайдалану мүмкіндігіне сенімділікті тәрбиелеу; – күнделікті өмірде тіршілік қауіпсіздігін қамтамасыз ету, заманауи технологияларды сауатты пайдалану, денсаулық пен қоршаған ортаны қорғау үшін жаратылыстану ғылымдары бойынша білімдерін қолдану.

- Жаратылыстану пәнін спиральді оқыт оқытуда оқушылардың жетер жетістік
- Бастауыш сыныпты бітірген оқушы осы білім салаларының негізін қалап шығады.
- Тірі табиғат бөлімі. Жануарлар бөлімшесіне тоқтала отырып спиральді білім берудегі тапсырмалардың берілуімен орындалуына назар салайық.
- Тірі табиғат бөлімі.
- Жануарлар бөлімшесі.
- 1 сынып 2 сынып 3 сынып 4 сынып 1.2.2.2.
- Жабайы және үй жануарларын ажырату
- 2.2.2.2.
- Жануарлар тобының өкілдерін атау: жәндіктер балықтар, қосмекенділер, бауырмен жорғалаушылар, құстар сүтқоректілер
- 3.2.2.2.
- Паразиттер мен улы жануарларды ажырату
- 4.2.2.2.
- Өсімдіктекті және жыртқыш жануарларды ажырата білу.

- 1.Тапсырма 1 сынып берілген ойыншықтар арқылы
- «Жануарларды топтастыр»
- Дескриптор:
- Білім алушы – өз бетінше тіршілік ететін жануарларды атайды;
- – адамдардың қамқорлығындағы жануарларды атайды;
- – жануарларды жабайы және үй жануарларына топтай отырып, сөйлемдерді толықтырып айтады
- 2.Тапсырма 2сынып
- «Пазл құрау»
- Дескриптор
- Білім алушы – шыққан жануарларды атайды;
- -олардың мекендеу ортасын айтады
- – жануарлардың класын анықтап жазады
- 3.Тапсырма 3сынып
- «Артығын сыз»
- Дескриптор
- Білім алушы-берілген жануарларға сипаттама береді
- -улы улы емес жануарларды анықтайды
- -артығын сызады.
- 4.Тапсырма 4 сынып
- «Доп лақтыру» әдісі арқылы ойнау.
- Дескриптор
- Білім алушы-жануарды атайды
- -оның жейтін қорегін атайды.
- Спиральді білім беруді әр сабақта,тапсырманы дұрыс ұйымдастырып табысқа жетуге болады.

- Менің оқушыларыма білім берудегі ұстанымым; Альберт Эйнштейннің «Мен еш уақытта өз оқушыларыма еш нәрсе үйретпеймін-тек қана олардың оқуы үшін жағдай жасаймын»-дегендей шығармашыл, ізденімпаз ұстаз ғана табысты болады және нәтижеге жетеді.